

ת"פ 64776/11/15 - מדינת ישראל נגד שירן שאול חזן

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 64776-11-15 מדינת ישראל נ' חזן
תיק חיצוני: פמ"ח 1699/15

בפני
מאשימה
נגד
נאשם
החלטה
כבוד השופטת שושנה פיינסוד-כהן
מדינת ישראל ע"י פרקליטות חיפה- פלילי
שירן שאול חזן ע"י ב"כ עוה"ד סאמר עלי

1. הנאשם נדון, הורשע וגזר דינו ניתן ביום 9.11.17. במסגרת גזר הדין הושתו על הנאשם בין היתר 4 חודשי עבודות שירות. הנאשם החל בריצוי עבודות השירות. לפני בקשת הנאשם להורות לממונה על עבודות השירות לשנות את סדרי ריצוי עבודות השירות על ידי הנאשם, כך שבימי ראשון ושני לא ירצה את עבודות השירות בשעות הבוקר, אלא בשעות הערב, או לחילופין לא ירצה בימי אלה כלל עבודות שירות והימים יתווספו בדרך של הארכת התקופה.

2. הסנגור מנמק אתה בקשה בכך כי גזר דינו של הנאשם מתייחס לשיקומו ומדגיש את שחיבות העבודה לצורך כך. מנהליו של הנאשם דורשים ממנו עבודה ביומיים אלו בשעות הבוקר, אחרת הוא עלול להיות מפוטר. עוד טוען הוא כי הנאשם פנה לממונים הישירים עליו בעבודות השירות בבקשה מתאימה וסורב, אולם הוא מאשר כי לא פנה בפניה רשימת לממונה על עבודות השירות.

3. בהחלטתי מיום 29.1.18 הורתי כי הסנגור יפנה את בית המשפט לסעיף המקנה סמכות דלון בבקשה שכזו. הסנגור הפנה להוראות סעיף 51ב(ג) ולהוראות סעיף 51ד(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. לפיכך, נקבע דיון במעמד הצדדים. המאשימה הביעה התנגדותה לעמדת הסנגור וטענה כי סעיפים אלו אינם מקנים לבית המשפט סמכות לדון בתנאי ריצוי עובדות השירות, לאחר מתן גזה"ד ובטח לא לאחר שהנאשם החל בריצוי עבודות השירות.

4. סימן ב'1 לפרק ו לחוק העונשין, התשל"ז-1977 נושא את הכותרת- נשיאת מאסר בעבודת שירות.

סעיף 51ב(א) קובע כי בית המשפט רשאי לכלול בגזר דינו הוראות בדבר נשיאת אמסר בעבודות שירות. הסעיפים הקטנים הבאים באותו סעיף מתייחסים לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות טרם מתן גזר הדין הכולל עבודות שירות, את תוכנה של חוות דעת הממונה, את השיקולים שעל הממונה שלקול ולפרט וכן הוראות באשר לכך כי ההחלטה הסופית הינה של בית המשפט ומה יש להניח לפניו.

סעיף 51ב(ג) קובע-

"בית המשפט רשאי לקבוע תנאים לעבודת שירות."

ממיקומו של הסעיף הקטן בתוך סעיף 51ב למדים מיד כי מדובר בהוראה המסמיכה את בית המשפט להתייחס לתנאי עובדות השירות בגזר דינו. איני מוצאת כי ניתן לקרוא סעיף זה כמסמך את בית המשפט גם לאחר גזר הדין ובטח שלא לאחר ריצוי עבודות השירות.

יתרה מכך, ניתן ללמוד זאת גם מקריאת יתר הוראות החוק והתקנות.

5. סעיף 51ז קובע לדוגמא את הסדרים במקרה בו יש צורך שלנות מקום של עבודות שירות או יש לדון בהיעדרות של הנאשם מעבודות השירות. אל מי אליו לפנות כדי לקבל אישור לכך. והתשובה אותה קובע הסעיף הינה פניה לממונה, קרי לגורם מטעם שירות בתי הסוהר.

51ז. (א) נסתיימה העבודה במקום עבודת השירות, יעביר הממונה או רכז עבודת שירות מחוזי את עובד השירות ללא שיהוי לעבודת שירות במקום עבודה אחר.

(ב) עובד השירות יודיע לממונה, ללא שיהוי, על כל הפסקה בעבודה או העדרות ממנה.

(ג) עובד שירות לא יעדר מעבודתו אלא באישור הממונה, רכז עבודת השירות או מפקח, ואם נעדר מסיבות רפואיות - גם באישור רופא; האישור יהיה לפי כללים שיקבע השר לביטחון הפנים בתקנות.

(ד) תקופת הפסקת עבודת שירות וימי העדרותו של עובד שירות לפי סעיף זה, לא יבואו במנין ימי עבודת השירות, למעט היעדרות מסיבות רפואיות בשל תאונת עבודה שאירעה במסגרת עבודת השירות ובמקום עבודת השירות.

סעיף 51ט דן בהפסקה מנהלית של עבודות השירות וקובע כי כאשר חלות נסיבות כמפורט אזי קיימת סמכות לממונה על עבודות השרות

(1) הוא לא התייצב לתחילת ריצוי עבודת השירות או נעדר מהעבודה ללא אישור הממונה, רכז עבודת השירות, המפקח או רופא;

(2) הוא אינו מבצע כראוי את המשימות שהוטלו עליו או שהתנהגותו בעבודה אינה מניחה את הדעת;

(3) הוא הפר תנאי מתנאי עבודת השירות שקבע בית המשפט לפי סעיף 51ב(ג);

(4) הוא לא ציית להוראה של הממונה, של רכז עבודת השירות או של המפקח או לא קיים חובה המוטלת עליו לפי סימן זה;

(5) הוא נתון במעצר או משוחרר בערובה בתנאים שאינם מאפשרים את התייצבותו להמשך ביצוע עבודת השירות;

(6) הוא הסתיר פרט או מסר פרט כוזב שהם מהותיים לצורך קביעת התאמתו לעבודת השירות או השמתו בה.

נמצא כי לאחר שהממונה על עבודות השירות הניח בפני בית המשפט את כל חוות הדעת מטעמו ובית המשפט קבע כי הנאשם ירצה את עונשו בעבודות שירות וכן את הסדרים לכך, כל שאלה המתעוררת ביחס לכך הינה בסמכות הממונה, שהוא הגורם המוסמך והאמון על ההוצאה לפועל של גזר הדין.

6. לטעמי יש להסב את תשומת הלב לשני דגשים בענייני העולים מסעיף 51ט. האחד, כי משנגזרו עבודות השירות והנאשם אינו מבצען כנדרש או נתון תנאים שאינם מאפשרים ביצוע עבודות השירות הסמכות נתונה לגורמי שב"ס לקבוע הפסקה מנהלית של עבודות השירות. אין הסעיף מסמך את בית המשפט, אלא את הגורם המינהלי. הסעיף ממשיך וקובע בסעיף קטן (ג) כי על החלטה מינהלית אשר כזו רשאי עובד השירות "... להגיש עתירה לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971 (להלן - עתירה) לבית המשפט המחוזי...". דגש נוסף הינו ההפניה המיוחדת שיש להוראות סעיף 51ב(ג) שהוזכר קודם לכן המסמך את בית המשפט להורות על תנא עבודות השירות. קרי, הנאשם אינו מבצע את עבודות השירות על פי התנאים שקבע בית המשפט, אין פניה חזרה לאותו בית משפט אשר קבע את התנאים בגזר דינו, אלא ההליך הינו מנהלי אשר השגה עליו הינה בפניה לבית המשפט המחוזי, בהליך על פי פקודת בתי הסוהר.

7. כלל הוא כי עם מתן גזר הדין מסיים בית המשפט את מלאכתו וכלל אינו מוסמך לשנות מגזר דינו, אלא כאשר המחוקק הסמיכו במפורש לעשות כן.

ע"פ 1100/91 מדינת ישראל נ. מחמד עלי חן ג'עפרי פד"י מז (1) 18 קובע בית המשפט העליון כדלהלן- "כלל הוא בידינו, שעם מתן פסק הדין מסיים בית המשפט את מלאכתו ושוב אין הוא מוסמך לשנותו, למעט תיקון טעות שנפלה בפסק הדין, לפי האמר בסעיף 81 לחוק בתי המשפט...עיקרון זה מקובל הוא בידינו מימים ימימה..." בית המשפט ממשיך ושואל האם לבית המשפט סמכות לתקן את גזר דינו 0שם נדון מצב בו מאסר חלף קנס ירוצה בעבודות שירות) ומציין כי

"..אין להשיב לשאלה זו בלי לברר קודם אם קיים מקור ממנו ניתן שלאוב את הסמכות הזאת..."

המחוקק מצא כי קיימים מקרים בהם יש להסמיך את בית המשפט לשנות את גזר דינו הכולל עבודות שירות, גם לאחר פרסומו ואף מקרים בהם כאשר הנאשם החל לרצות את עבודות השירות. סעיף 51 לחוק העונשין וזאת כאשר הנאשם אינו יכול לבצע את עבודות השירות. בשל בעיה בריאותית אשר אירעה לו לאחר שנגזר דינו, בשל חוות דעת שלא הייתה בפני ביעת המשפט כאשר גזר את דינו של הנאשם על פיה הנאשם מסוכן לעצמו או לסובבים אותו (כמפורט בסעיף) או כי לאחר שנגזר דינו הוגש נגד הנאשם כתב אישום חדש אשר נסיבותיו אינן הולמות נשיאת העונש בעבודות שירות.

8. סעיף 51. י האמור מציג רשימה סגורה של מקרים בהם ניתנת לבית המשפט סמכות לשנות גזר דין חלוט, לאור נסיבות אשר מכנן המשותף הינו כי ביצוע גזר הדין כבר אינו אפשרי, לא כי הוא לא נוח או כי התעוררו שיקולים מאוחרים יותר שעל פיהם ראוי לשנותו.

9. אופן נשיאת עבודות השירות ובכלל זה מבחינת הימים והשעות הינו פרט הנכלל בגזר הדין.

ראה סעיף 51ב(ג) שהוזכר וכן לדוגמא סעיף 51 לחוק העונשין-

51. (א) תקופת עבודת השירות תהיה כפי שקבע בית המשפט בגזר הדין (בסימן זה - תקופת עבודת השירות), והנידון יבצע את עבודת השירות במהלך התקופה האמורה ברציפות, בכפוף להוראות סעיף זה.

(ב) שבוע עבודה של עובד שירות יהיה בן חמישה ימי עבודה; מספר שעות העבודה ביום עבודה של עובד שירות יהיה שמונה שעות וחצי רצופות, ואולם רשאי בית המשפט או הממונה, במקרים חריגים בשל נסיבות מיוחדות של הנאשם או בהתאם לנהוג במקום עבודת השירות, לאחר ביצוע עבודת שירות בהיקף שעות יומי נמוך יותר, ובלבד שלא יפחת משש שעות עבודה ביום.

על הנאשם להסכים לריצוי עבודות השירות בהתאם לתנאים הכלולים בחוות דעת הממונה, הכוללים מקום עבודה שעות וימים.

51. ב (ב) בית המשפט לא יחליט כאמור בסעיף קטן (א) כי נאשם יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:
(1) בית המשפט קיבל, לפני מתן גזר הדין, חוות דעת מטעם הממונה (בסימן זה - חוות דעת הממונה) בדבר התאמתו של הנאשם לעבודת שירות, וכן בדבר האפשרות להשמתו בה ובדבר עבודת השירות שהנאשם יכול לעבוד בה

והתנאים שבהם תבוצע;

(2) הנאשם הסכים לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוות דעת הממונה.

10. מעל ומעבר לכל הנימוקים המפורטים, מתקין התקנות, בתקנות העונשין (נשיאת מאסר בעבודות שירות) תשע"ב- 2011, התייחס מפורשות לאפשרות היעדרות עובד שירות מימים מסוימים בהקנותו סמכות לגורמים המנהלים בשב"ס לאשר זאת-

הממונה, רכז עבודת שירות או מפקח רשאים לאשר או להורות לעובד שירות להיעדר מעבודת שירות, ובלבד שעובד השירות ישלים את שעות ההיעדרות, בכל אחד מהמקרים האלה:

- (1) בימי אבל במשפחה שמטעמי דת או נוהג לא עובדים בהם;**
- (2) מסיבה מיוחדת אחרת ובלבד שההיעדרות לא תעלה על עשרה ימים רצופים; התקיימו טעמים מיוחדים המצדיקים הארכת תקופת ההיעדרות מעבר לעשרה ימים, מתן האישור בסמכות הממונה ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה על ארבעים וחמישה ימים;**
- (3) לרגל שביתה או השבתה במקום עבודת השירות;**
- (4) מחמת הפסקה זמנית בעבודה מטעם מקום העבודה אשר אינה כלולה בימי המנוחה של עובד השירות וימי שבתון על-פי חוק;**
- (5) בימים שבהם היקף ההעסקה במקום עבודת השירות נמוך מ-6 שעות עבודה.**

תשומת הלב מופנית להוראות תקנה 10(2) לעיל. דומה כי המחוקק העמיד בפני עובד השירות מענה למי עליו לפנות כאשר מבקש הוא לשנות מסדרי עבודת השירות מסיבה מיוחדת.

11. מכל האמור לעיל אין לבית משפט זה סמכות לדון בבקשת הנאשם.

ניתנה היום, ט' אדר תשע"ח, 24 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.